

VU Research Portal

Case note: Rechtbank Amsterdam

Kerekes, I.D.

2014

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Kerekes, I. D., (2014). *Case note: Rechtbank Amsterdam*, No. C/13/557191/HA RK 14, May 01, 2014. (Jurisprudentie aansprakelijkheid; Vol. 7, No. 2014).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

JA 2014/98 Rechtbank Amsterdam, 01-05-2014, C/13/557191/HA RK 14-7, ECLI:NL:RBAMS:2014:2363
Deelgeschil, Verkeersongeval, Toedracht onvoldoende betwist, Begroting conform verzoek

Publicatie	JA 2014 afl. 7
Publicatiedatum	25 augustus 2014
College	Rechtbank Amsterdam
Uitspraakdatum	01 mei 2014
Rolnummer	C/13/557191/HA RK 14-7 LJN ECLI:NL:RBAMS:2014:2363
Rechter(s)	mr. Kloosterhuis
Partijen	[Verzoeker] te [woonplaats], verzoeker, advocaat: mr. M.A.G. van der Burgt te Amsterdam, tegen de naamloze vennootschap Achmea Schadeverzekering NV te Apeldoorn, verweerster, advocaat: mr. A.J. Schoonen te Apeldoorn. Partijen zullen hierna [verzoeker] en Achmea genoemd worden.
Noot	I.D. Kerekes
Trefwoorden	Deelgeschil, Verkeersongeval, Toedracht onvoldoende betwist, Begroting conform verzoek,
Regelgeving	Rv - 1019aa BW Boek 6 - 96 lid 2

» **Samenvatting**

Verzoeker is als bestuurder van een Citroën betrokken geraakt bij een aanrijding met een Volkswagen. De Volkswagen was ten tijde van het ongeval verzekerd bij Achmea. Partijen zijn verdeeld over de vraag of Achmea aansprakelijk is voor de schade die verzoeker als gevolg van het ongeval heeft geleden. De rechtbank acht het essentieel om te weten of de bestuurder van de Volkswagen heeft verzuimd voorrang aan hem te verlenen. Volgens de rechtbank gaat het standpunt van Achmea dat de bestuurder van het door haar verzekerde voertuig wel degelijk voorrang heeft verleend uit van wisselende scenario's, die op onderdelen bovendien onduidelijk zijn. De toedracht zoals geschetst door verzoeker komt de rechtbank daarentegen niet onwaarschijnlijk voor. Voorts wordt zowel in een door de politie gemaakte ongevalsbeschrijving als een getuigenverklaring melding gemaakt van de omstandigheid dat de bestuurder van de Volkswagen geen voorrang heeft verleend. Naar het oordeel van de rechtbank heeft Achmea de toedracht van het ongeval onvoldoende gemotiveerd betwist. De rechtbank gaat dan ook uit van de toedracht zoals die is gesteld door verzoeker en neemt aan dat er geen voorrang is verleend door de bestuurder van het verzekerde voertuig. Achmea is uit hoofde van haar hoedanigheid als verzekeraar van de Volkswagen aansprakelijk voor de door verzoeker geleden schade. Conform het verzoek bepaalt de rechtbank dat Achmea de schade door het ongeval aan verzoeker dient te vergoeden en veroordeelt Achmea tevens in de kosten van onderhavig deelgeschil. De kosten van de procedure worden door de rechtbank conform het verzoek begroot, aangezien Achmea zich niet tegen deze begroting heeft verzet.

» **Uitspraak**

1. De procedure

(...; red.)

2. De feiten

2.1. Op [datum] is [verzoeker] betrokken geraakt bij een aanrijding op de Hugo de Vrieslaan te Amsterdam (hierna: het ongeval). [Verzoeker] is als bestuurder van een Citroën AX met kenteken [kenteken 1] (hierna: de Citroën) in botsing gekomen met een door [bestuurder] (hierna: [bestuurder]) bestuurde Volkswagen Passat met kenteken [kenteken 2] (hierna: de Volkswagen). De Volkswagen was ten tijde van het ongeval verzekerd bij Achmea.

2.2. In een op 11 april 2013 opgemaakt mutatie rapport van de politie staat, voor zover thans van belang, het volgende:

“(…)

Toelichting bij incident

(…)

Ter plaatse aangekomen zagen wij een voertuig voorzien van kenteken [kenteken 1] op de Hugo de Vrieslaan staan. Het voertuig stond overdwars op de weg met zijn neus richting de rechterrijstrook. Het voertuig kwam uit de richting van het Prins Bernardplein en ging in de richting van de Hugo de Vrieslaan. Deze bestaat uit twee rijstroken. 1 voor rechtdoor en 1 voor linksaf. De weg waar het voertuig op reed betrof een voorrangsweg.

Voor dit voertuig stond op de meest rechterrijstrook een voertuig voorzien van kenteken [kenteken 2]. Dit voertuig kwam uit de richting van de Overzichtweg/Sparklerweg.

Beide voertuigen stonden een aantal meter van het voorrangpunt vandaan.

De schade aan beide voertuigen was minimaal. De [kenteken 1] had schade aan de rechter richtingaanwijzer aan de voorzijde van het voertuig. Hiervan was het glas gebroken. (...)

Het voertuig voorzien van kenteken [kenteken 2] had lichte bliksschade aan de linkerflank van het voertuig.

Wij zagen dat de bestuurder van voertuig [kenteken 1] glazig voor zich uitkeek. De eerste minuten heeft de bestuurder niets tegen ons gezegd. Iets later vertelde hij erg veel last in zijn nek te hebben. Wij hebben de ambulance ter plaatse laten komen. Het ambulancepersoneel had het vermoeden dat de bestuurder niets mankeerde maar gezien de klachten van de bestuurder is de brandweer ter plaatse gekomen om het dak eraf te halen.

De bestuurder genaamd [verzoeker] is overgebracht naar het olvg.

(...)

1.3. Ongevalsbeschrijving cq voorlopige hypothese

De bestuurder van het voertuig 1 [[bestuurder], rb], komende vanuit de richting van de Spaklerweg en gaande in de richting van de Hugo de Vrieslaan gaf geen voorrang aan de bestuurder van voertuig 2 [[verzoeker], rb], op de Hugo de Vrieslaan. Deze

bestuurder kwam vanaf het Prins Bernhardplein. De twee voertuigen hebben elkaar licht in de flank geraakt. De bestuurder van voertuig 2 had last van zijn nek en is uit zijn personenauto geknipt en naar het OLVG vervoerd.

(...)"

2.3. Een (ongedateerde) getuigenverklaring van [getuige 1] luidt, voor zover thans van belang, als volgt:

"(...)

Ik verklaar dat ik op zaterdag [datum] omstreeks 18.30 een donker groen kleine citroen ax model zag rijden vanaf het prins bernhardplein amstel station komende van het platform eurolines bussen.

Ik zag de citroen rijden over de kruising exact nog geen 1 meter vanaf de haai tanden toen er plotseling een grijze volkswagen station met volle vaart tegen de kleine citroen aanreed, zonder te stoppen of voorrang te verlenen aan het verkeer van links, waarna de kleine citroen kantelde op twee wielen en viel weer terug op de andere 2 wielen, waarna de auto tot stilstand kwam (...).

Ik zag dat de bestuurder van de grijze auto station geen voorrang verleende en gewoon over de haai tanden reed. (...)"

2.4. Een Engelstalige getuigenverklaring gedateerd 24 januari 2014 van [getuige 2] (hierna: [getuige 2]), die ten tijde van het ongeval naast [bestuurder] in de auto zat, luidt, voor zover thans van belang, als volgt. De verklaring is opgesteld in de vorm van vraag en antwoord, waarbij de door [getuige 2] gegeven antwoorden hieronder cursief zullen worden weergegeven.

"(...)

B) *What was the cause of the accident?*

In my opinion [verzoeker] was driving too fast and fail (...) too slow the speed of his car (...) and follow the car of [bestuurder].

C) *When and where did you see the cars? Where were both cars at that moment?*

VW Passat

The passat was on its lane after passing a cross road.

Citroën AX

What I remember is that once we were already driving on Hugo de Vrieslaan I noticed that [bestuurder] was surprised but an unusual behavior of a car coming from his side (from the left). [Bestuurder] noticed that the Citroën was driving too fast and was not going to be able to follow him.

D) *At what speed did both cars drive? Normal, fast or slow?*

VW Passat:

Normal

Citroën AX:

In my opinion (...) [verzoeker] (...) was driving too fast. I must say though that I was sitting in the opposite side of the impact. What ever that happens that day was coming from the back side/left so I didn't have a perfect glans to judge it.

E) *Did one of the cars change of lane and if so, which car did?*

The Citroën changed of it's lane. [Verzoeker] was turning to his left.

(...)

H) *Where did the Citroën AX stand still after the collision?*

Till the moment that the police arrived the Citroën AX was standing still on the point of the impact.

(...)

How many meters approximately after the crossing did this car drive when the accident happened?

I will say 10 meters.

(...)"

3. Het deelgeschil

3.1. [Verzoeker] verzoekt de rechtbank te bepalen dat Achmea de schade door het ongeval aan [verzoeker] dient te vergoeden en dat partijen daarover hun onderhandelingen zullen openen, alsmede te bepalen dat Achmea de door [verzoeker] op €1.306,80 begrote kosten van deze procedure aan [verzoeker] zal vergoeden.

3.2. [Verzoeker] legt aan zijn verzoek kort gezegd ten grondslag dat [bestuurder] ten onrechte heeft verzuimd hem voorrang te verlenen, waardoor het ongeval heeft kunnen plaatsvinden. Nu de auto van [bestuurder] bij Achmea verzekerd is, is Achmea aansprakelijk voor de door [verzoeker] geleden en nog te lijden schade.

3.3. Achmea voert als primair verweer dat [verzoeker] niet ontvankelijk is in zijn verzoek, omdat in deze zaak nog uitgebreid onderzoek moet worden gedaan naar de toedracht van het ongeval, waarvoor geen ruimte bestaat in een deelgeschilprocedure. Subsidiair stelt Achmea dat [verzoeker] zelf aansprakelijk is voor het ongeval. Volgens Achmea is het niet zo dat [bestuurder] [verzoeker] geen voorrang heeft verleend, maar is [verzoeker] van rijstrook gewisseld, waarbij hij geen vrije doorgang heeft verleend aan [bestuurder]. [Verzoeker] heeft daardoor zelf het ongeval veroorzaakt. Meer subsidiair beroept Achmea zich op eigen schuld aan de zijde van [verzoeker]. Het ongeval is mede door het rijgedrag – de snelheid lag ruim boven het maximaal toegestane – en voorts door het van rijbaan wisselen van [verzoeker] ontstaan, aldus nog steeds Achmea. Tot slot verzet Achmea zich (primair) tegen de gevorderde veroordeling in de kosten, subsidiair dient slechts een begroting plaats te vinden. Tegen de hoogte van de gevorderde kostenveroordeling op zichzelf voert Achmea geen verweer.

3.4. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

Leent het verzoek zich voor behandeling in een deelgeschilprocedure?

4.1. De deelgeschilprocedure is bedoeld voor de situatie waarin partijen in het buitengerechtelijke onderhandelingstraject stuiten op geschilpunten die de buitengerechtelijke afwikkeling belemmeren. Partijen kunnen in een deelgeschilprocedure de rechter vragen om op die geschilpunten te beslissen, zodat zij vervolgens verder kunnen met de buitengerechtelijke onderhandelingen,

met als doel het sluiten van een vaststellingsovereenkomst (artikel 1019w Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv)). Artikel 1019z Rv bepaalt dat het verzoek wordt afgewezen indien de verzochte beslissing onvoldoende kan bijdragen aan de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat daarbij geldt dat de investering in tijd, geld en moeite moet worden afgewogen tegen het belang van de vordering en de bijdrage die een beslissing aan de totstandkoming van een minnelijke regeling kan leveren (Kamerstukken II 2007-2008, 31518, nr. 3, p. 18).

4.2. Partijen zijn verdeeld over de vraag of Achmea aansprakelijk is voor de schade die [verzoeker] ten gevolge van het ongeval heeft geleden. Met [verzoeker] is de rechtbank van oordeel dat de aard van dit geschil zich leent voor behandeling in een deelgeschilprocedure en dat de beslechting van dit deelgeschil de weg vrij zal kunnen maken voor verdere schikkingsonderhandelingen en aldus zal kunnen bijdragen aan de totstandkoming van een vaststellingsovereenkomst tussen partijen. De stelling van Achmea dat nog uitgebreid nader onderzoek dient plaats te vinden, waaraan zij naar de rechtbank begrijpt de conclusie verbindt dat de hiervoor weergegeven belangenafweging in het nadeel van [verzoeker] zou moeten uitvallen, heeft zij niet nader onderbouwd. In het licht van hetgeen [verzoeker] daar tegenover heeft aangevoerd, ziet de rechtbank geen aanleiding om op voorhand te concluderen dat het onderhavige verzoek zich niet leent voor behandeling in een deelgeschilprocedure. De rechtbank zal thans dan ook overgaan tot de inhoudelijke beoordeling van het verzoek.

Aansprakelijkheid

4.3. Voorts is de vraag of Achmea aansprakelijk is voor de schade die [verzoeker] heeft geleden. Zoals ook van de zijde van Achmea ter gelegenheid van de mondelinge behandeling is onderkend, is het voor de beantwoording van deze vraag essentieel te weten of juist is, zoals [verzoeker] stelt, dat [bestuurder] heeft verzuimd hem voorrang te verlenen. Niet in geschil is immers dat [bestuurder] [verzoeker] ter plaatse voorrang diende te verlenen. Achmea stelt zich echter op het standpunt dat [bestuurder] dat ook heeft gedaan. Naar het oordeel van de rechtbank heeft Achmea in het licht van de stellingen van [verzoeker] alsmede de zijdens [verzoeker] ter zitting gegeven toelichting, onder meer aan de hand van een situatieschets, haar standpunt onvoldoende onderbouwd. Dit standpunt gaat, blijkens het verhandelde ter zitting, uit van wisselende scenario's, die op onderdelen bovendien onduidelijk zijn. De verklaring van [getuige 2], voor zover hij verklaart dat [verzoeker] te hard reed en plotseling van links kwam terwijl [bestuurder] een "normale" snelheid aanhield, is bovendien naar het oordeel van de rechtbank moeilijk te rijmen met de stelling van Achmea dat [bestuurder] is gestopt om [verzoeker] voorrang te verlenen. In dat scenario zou [verzoeker] zich immers vóór [bestuurder] op de weg hebben bevonden en [bestuurder] niet hebben kunnen raken bij het wisselen van baan, althans niet met de rechter voorkant tegen de linker flank. De rechtbank neemt daarbij mede in aanmerking dat van de verklaring van [getuige 1] onbetwist is komen vast te staan dat deze is opgesteld enige weken na het ongeval, terwijl de verklaring van [getuige 2] ruim tien maanden na het ongeval, na indiening van het verzoekschrift waarmee deze procedure is ingeleid, is opgemaakt.

4.4. Anders dan het door Achmea geschetste scenario, komt de toelichting van [verzoeker], inhoudende dat hij na de stoplichten rechtdoor kwam aanrijden en een ruime bocht nam om op de rechter rijbaan van de Hugo de Vrieslaan te komen, de rechtbank niet onwaarschijnlijk voor. Dit in samenhang bezien met de getuigenverklaring van [getuige 1] (zie hiervoor 2.3) en de door de politie gemaakte ongevalsbeschrijving, waarin in beide stukken melding wordt gemaakt van de omstandigheid dat [bestuurder] [verzoeker] geen voorrang heeft verleend. Nu Achmea onvoldoende andere argumenten heeft aangevoerd op grond waarvan tot een andere toedracht van het ongeval kan worden geconcludeerd, is de rechtbank van oordeel dat Achmea de door [verzoeker] gestelde toedracht van het ongeval onvoldoende gemotiveerd heeft betwist. Dit heeft tot gevolg dat zal worden uitgegaan van de toedracht, zoals door [verzoeker] is gesteld en dat derhalve als vaststaand zal worden aangenomen dat [bestuurder] geen voorrang heeft verleend aan [verzoeker], waardoor het ongeval heeft plaatsgevonden. Achmea is uit hoofde van haar hoedanigheid van verzekeraar van de Volkswagen van [bestuurder] aansprakelijk voor de dientengevolge door [verzoeker] geleden schade. Het verzoek van [verzoeker] zal worden toegewezen. Datzelfde geldt voor de verzochte kostenveroordeling, nu aansprakelijkheid van Achmea in deze is komen vast te staan. De rechtbank zal de kosten begroten op €1.308,80 conform het verzoek van [verzoeker], aangezien Achmea zich tegen deze begroting niet heeft verzet.

5. De beslissing

De rechtbank

5.1. bepaalt dat Achmea de schade door het ongeval aan [verzoeker] dient te vergoeden en dat partijen daarover hun onderhandelingen zullen openen;

5.2. veroordeelt Achmea in de proceskosten, aan de zijde van [verzoeker] begroot op €1.308,80.

» Noot

1. In bovenstaand deelgeschil begroot de Rechtbank Amsterdam de kosten van het geschil in rechtsoverweging 4.4 conform het verzoek op €1.308,80 "aangezien Achmea zich tegen deze begroting niet heeft verzet". Onderwerp van deze annotatie is de verhouding tussen deze overweging en de Wet deelgeschilprocedure voor letsel- en overlijdensschade. [noot:1] Op grond van art. 1019aa Rv jo. 6:96 lid 2 BW dient de rechter ambtshalve de redelijke kosten van de deelgeschilprocedure te begroten. Daarbij geldt de zogenoemde 'dubbele redelijkheidstoets': de kosten dienen in redelijkheid te zijn gemaakt en tevens naar omvang redelijk te zijn. [noot:2] Uit de beschikking in bovenstaande zaak blijkt niet expliciet dat de rechter een redelijkheidstoets heeft uitgevoerd. Voor de beantwoording van de vraag of de overweging strookt met de Wet Deelgeschillen is van belang welke gedachtegang eraan ten grondslag ligt. Mogelijk ging de Rechtbank Amsterdam uit van de gedachte dat de redelijkheidstoets niet aan de orde is bij onbetwiste kosten. Een andere mogelijkheid is dat hier sprake was van een impliciete redelijkheidstoets waarbij de rechter de niet-betwisting als gezichtspunt hanteerde. Hierna komt aan de orde dat er geen regel is die verhindert dat de deelgeschilrechter ambtshalve de gestelde kosten beoordeelt en eventueel matigt (2). Vervolgens zal ik betogen dat de tweede gedachtegang – hoewel op zich geoorloofd – niet leidt tot een optimale benutting van de redelijkheidstoets (3).

2. De deelgeschilprocedure is geïntroduceerd ter bevordering van het buitengerechtelijke onderhandelingstraject in letsel- en overlijdenszaken. Het idee is dat indien de onderhandelingen vastlopen op een bepaald onderdeel, partijen het deelgeschil kunnen voorleggen aan de rechter en na beslechting de zaak onderling verder afwickelen. [noot:3] Het buitengerechtelijke karakter van de deelgeschilprocedure blijkt ook uit de keuze van de wetgever om de kosten die een benadeelde maakt in het kader van het verzoek aan te merken als buitengerechtelijke kosten in de zin van art. 6:96 lid 2 BW. De kosten komen in aanmerking voor vergoeding door de aansprakelijke partij voor zover zij de dubbele redelijkheidstoets doorstaan, dus zowel in redelijkheid zijn gemaakt als naar omvang redelijk zijn. [noot:4]

De rechter begroot de redelijke kosten van het deelgeschil op grond van art. 1019aa Rv ambtshalve. [noot:5] Dit brengt met zich mee dat de rechter de kosten ook begroot indien het verzoekschrift geen (voldoende onderbouwde) opgave bevat. [noot:6] De vraag is of het eveneens aan de rechter is een oordeel te vellen over de redelijkheid van de gestelde kosten zonder dat deze zijn betwist door de wederpartij. [noot:7] Uit art. 1019aa Rv (kostenbegroting) jo. art. 96 lid 2 BW (in aanmerking nemend dat onder redelijke kosten wordt verstaan: kosten die redelijkerwijze zijn gemaakt en naar omvang redelijk zijn) [noot:8] vloeit mijns inziens voort dat de dubbele redelijkheidstoets inherent is aan de kostenbegroting. [noot:9] Voorts bepaalt art. 6:97 BW dat de rechter de schade (waaronder de redelijke kosten ter vaststelling van schade en aansprakelijkheid en ter verkrijging van voldoening buiten rechte in de zin van art. 6:96 lid 2 BW) begroot op de wijze die het meest met de aard ervan in overeenstemming is, en de schade mag schatten indien de omvang niet nauwkeurig kan worden vastgesteld. Ten aanzien van het bestaan en de omvang van de schade blijven in beginsel de gewone bewijsregels gelden [noot:10] (wie schadevergoeding vordert zal moeten stellen en bij betwisting moeten bewijzen dat hij schade heeft geleden), maar het feit dat het gaat om begroting van de schade biedt de rechter enige vrijheid. [noot:11] Noch uit de wettekst, noch uit de toelichting valt af te leiden dat de dubbele redelijkheidstoets enkel aan de orde zou zijn bij betwisting van de kosten. Ten aanzien van de begroting van de

redelijke kosten van art. 6:96 lid 2 BW geldt dat de kosten in beginsel concreet moeten worden berekend. [noot:12] In de deelgeschilprocedure speelt hetgeen partijen stellen, betwisten en bewijzen ten aanzien van de kosten een prominente rol. [noot:13] Echter valt niet in te zien waarom afwezigheid van verweer impliceert dat de taak die de wet opdraagt aan de deelgeschilrechter om de redelijkheidstoets uit te voeren niet van toepassing zou zijn. In de praktijk komt het dan ook voor dat niet-betwiste kosten ambtshalve worden gematigd indien de rechter van mening is dat zij de dubbele redelijkheidstoets niet doorstaan. De Rechtbank Den Haag reduceerde bijvoorbeeld in haar uitspraak van 23 juli 2013 het aantal gedeclareerde uren omdat deze volgens haar – gelet op de aard en omvang van de zaak – bovenmatig waren. De wederpartij had de kosten niet betwist (of althans, dit blijkt niet uit de beschikking). [noot:14] De Rechtbank Rotterdam matigde eveneens ambtshalve de gestelde kosten nu zij – gelet op de complexiteit van de zaak en de ervaring en het specialisme van de advocaat – het uurtarief niet redelijk achtte. [noot:15] Hoewel rechters slechts in uitzonderingsgevallen lijken over te gaan tot matiging van het uurtarief of het aantal aan de zaak bestede uren bij niet-betwisting, [noot:16] suggereert de rechtsoverweging in bovenstaand deelgeschil mijns inziens een ongefundeerde regel.

3. De meeste deelgeschilbeschikkingen bevatten een expliciete redelijkheidstoets. Mogelijk oordeelde de Rechtbank Amsterdam in bovenstaande zaak impliciet dat de kosten redelijk waren, en dan vanwege het feit dat de kosten niet waren betwist. Eveneens de Rechtbank Amsterdam, die in een eerder deelgeschil de kosten begrootte als verzocht omdat de verzekeraar in kwestie geen verweer had gevoerd tegen de verzochte kostenveroordeling. [noot:17] Voorts hanteerden Kantonrechter Venlo en Rechtbank Oost-Nederland een soortgelijke formulering. [noot:18] Ervan uitgaande dat in deze gevallen inderdaad sprake is van een impliciete redelijkheidstoets, geldt dat de strekking van de wet zich niet verzet tegen het hanteren van niet-betwisting in het kader van de kostenbegroting. De wet geeft geen nadere criteria ter beoordeling van de redelijkheid van de kosten van het geschil en rechters hanteren bij de begroting uiteenlopende en niet limitatieve gezichtspunten. [noot:19] Dat er gewicht wordt toegekend aan de omstandigheid dat de wederpartij zich niet uitlaet tegen de gestelde kosten is ook niet onbegrijpelijk. In de buitengerechtelijke onderhandelingen bepalen partijen normaal gesproken onderling wat onder redelijke kosten dient te worden verstaan. Belangenbehartigers van benadeelden en verzekeraars van aansprakelijke partijen discussiëren voortdurend over de hoogte van de buitengerechtelijke kosten. [noot:20] Van de gemiddelde wederpartij in de deelgeschilprocedure (meestal een verzekeraar) kan in principe voldoende kundigheid ter zake worden verwacht om zich te verweren tegen onredelijk hoge kosten. Niet ongebruikelijk is dat in de beschikking aandacht wordt besteed aan de omstandigheid dat de wederpartij geen verweer heeft gevoerd met betrekking tot de kosten. Zo overwoog de Rechtbank Amsterdam eerder:

“Nu [verweersters] de hoogte van de door [verzoekster] overgelegde declaratie niet betwisten en die kosten wat omvang betreft naar het oordeel van de rechtbank als redelijk en evenredig kunnen worden aangemerkt, zal de rechtbank de door [verzoekster] werkelijk gemaakte kosten begroten conform de door [verzoekster] overgelegde declaratie.” [noot:21]

Zoals eerder besproken doet afwezigheid van verweer niet af aan de taak van de rechter om de redelijkheidstoets uit te voeren. Het staat de rechter echter vrij om uit de omstandigheid dat de kosten niet zijn betwist af te leiden dat aan de redelijkheidstoets is voldaan. Toch ben ik van mening dat de praktijk gebaat is bij een zuiver ambtshalve redelijkheidstoets. Dat zal ik uitleggen.

De praktijk heeft behoefte aan meer uniformiteit, transparantie en voorspelbaarheid ten aanzien van wat onder “de redelijke kosten” van een deelgeschil dient te worden verstaan. [noot:22] In de literatuur is inmiddels gepleit voor standaardisering van de kosten van de deelgeschilprocedure. [noot:23] Het is aannemelijk dat de reeds voorhanden jurisprudentie een rol zal spelen bij het ontwikkelen van een eventuele standaard. In de aanloop naar de Wet Deelgeschillen voorzag de minister voor eventuele uitwerkingsvraagstukken een rol weggelegd voor de rechtspraak:

“Indien in de jurisprudentie of de praktijk nog geen duidelijke normen tot ontwikkeling zijn gekomen, kunnen die zich in de rechtspraak ontwikkelen. Dat aldus gaandeweg voor de praktijk meer duidelijkheid ontstaat, is naar mijn mening ook één van de voordelen van de voorgestelde procedure.” [noot:24]

Ook in de literatuur zag men potentie. Zo wees Akkermans op de mogelijkheid dat de regeling een belangrijke vorm van rechtsvorming zou worden voor de afwikkeling van letselschadezaken in en buiten rechte [noot:25] en zou volgens Van Wassenauer de procedure zich goed kunnen lenen voor het terrein van de buitengerechtelijke kosten:

“Dit onderwerp houdt partijen sinds jaar en dag verdeeld, wat niet zelden het schaderegelingsklimaat bederft. [...] De problematiek is betrekkelijk eenvoudig, het gaat immers slechts om de waardering van de dubbele redelijkheidstoets. Wie kan die toetssteen beter hanteren dan de rechter?” [noot:26]

Ik sluit mij hierbij aan en wil graag toevoegen dat wanneer de waardering van de dubbele redelijkheidstoets blijft voorbehouden aan de rechter, dit niet alleen de nodige rechtsontwikkeling kan uitstralen naar het terrein van de buitengerechtelijke onderhandelingen, maar ook binnen de deelgeschilprocedure zelf. Gelet op de behoefte aan eenduidige uitspraken lijkt het mij wenselijk dat rechters ten minste steeds een eigen mening geven. De Rechtbank Oost-Brabant deed dit bijvoorbeeld summier door te overwegen dat de wederpartij geen bezwaar had gemaakt tegen de gestelde opgave en de rechtbank ook overigens geen grond zag om de kosten te matigen. [noot:27]

Daarvoor lijkt mij wenselijk dat consequent zowel het aantal opgevoerde uren als het honorarium van de belangenbehartiger aan de redelijkheidstoets wordt onderworpen. Nu lijkt in een aantal uitspraken de expliciete redelijkheidstoets steeds slechts te zien op de betwiste component. [noot:28] Zo gaf de Rechtbank Den Haag bijvoorbeeld enkel blijk van toetsing van de betwiste tijdsbesteding en matigde vervolgens het aantal verzochte uren. [noot:29] De vraag is of indien de wederpartij het uurtarief had betwist, dit andersom was geweest. Een dergelijke tendens acht ik onwenselijk, temeer nu ik de indruk heb dat matiging van het aantal uren doorgaans een hogere matiging van het verzochte totaalbedrag met zich meebrengt dan matiging van het uurtarief. [noot:30]

Tot slot ben ik van mening dat een beschikking het beste kan bijdragen aan de benodigde rechtsvorming ten aanzien van de vraag wat onder redelijke kosten dient te worden verstaan indien zij een gemotiveerde redelijkheidstoets bevat. Wat mij betreft bevat een ideale beschikking een expliciete, zelfstandige en gemotiveerde redelijkheidstoets. Een mooi voorbeeld geeft de Rechtbank Rotterdam in haar uitspraak van 7 november 2012:

“In de urenstaat is voldoende gespecificeerd hoeveel tijd aan welke verrichtingen zijn besteed. Uit de urenstaat kan de rechtbank niet afleiden dat aan de zaak onevenredig veel tijd is besteed. Er is een uurtarief gehanteerd van €240,-. De rechtbank acht dit uurtarief, gelet op het financiële belang, de complexiteit van de zaak en de ervaring en het specialisme van de advocaat, redelijk.” [noot:31]

I.D. Kerekes, student-onderzoeker bij het Amsterdam Centre for Comprehensive Law van de Vrije Universiteit Amsterdam

» Voetnoten

[1]

Wet deelgeschilprocedure voor letsel- en overlijdensschade, 17 december 2009, *Staatsblad* 2010, 221.

[2]

Kamerstukken II 2007/08, 31 518, 3, p. 18.

[3]

Kamerstukken II 2007/08, 31 518, nr. 3, p. 2.

[4]

Kamerstukken II 2007/08, 31 518, nr. 3 p. 12.

[5]

A.J. Akkermans & G. de Groot, 'De deelgeschilprocedure voor letsel- en overlijdensschade: nieuwe verantwoordelijkheden voor de rechter én voor partijen', *TVP* 2010/2, p. 34; S. Colsen, 'Begroting van de kosten van de deelgeschilprocedure', *TVP* 2011/4, p. 113; E.C. Huijsmans & H.A.W. Vermeulen, 'Tussentijdse evaluatie deelgeschilprocedure', *TVP* 2014/1, p. 26.

[6]

Zie bijv. Rb. Utrecht 13 oktober 2010, ECLI:NL:RBUTR:2010:BO1694 (kosten onvoldoende gesteld maar begroot op €2.263); Rb. Rotterdam 23 maart 2011, ECLI:NL:RBROT:2011:BP8827 (kosten onvoldoende gespecificeerd maar begroot op €1.513); Rb. 's-Gravenhage 26 oktober 2011, ECLI:NL:RBSGR:2011:BU3870 (kosten onvoldoende gespecificeerd maar begroot op € 1.687,43).

[7]

Als uitzonderlijk zijn te beschouwen: Rb. Rotterdam 6 januari 2014, ECLI:NL:RBROT:2014:167 en Rb. 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:RBSHE:2012:BY1145 (Kosten betwist, rechter meent dat het niet aan hem is om de redelijkheid van de kosten te beoordelen).

[8]

Kamerstukken II 2007/08, 31 518, 3, p. 18.

[9]

Heemskerk en Holthuis gaan uit van een andere hoofdregel: "De aansprakelijk gestelde partij dient (de redelijkheid van) de kosten voldoende gemotiveerd te betwisten. Doet zij dat niet, dan worden de kosten begroot overeenkomstig de gespecificeerde opgave van de benadeelde." In: W. Heemskerk, m.m.v. M. Holthuis, *GS Burgerlijke Rechtsvordering*, art. 1019aa Rv, aant. 3.

[10]

HR 30 november 2007, *RvdW* 2007, 1025, r.o. 5.3 (*World Online*).

[11]

Zie W. Dijkshoorn & S.D. Lindenbergh, 'Schadebegroting, bewijs en waardering', *Ars Aequi* 2010, p. 3, waarin wordt geconstateerd dat de Hoge Raad een verschuiving lijkt te hebben gemaakt van een nadruk op de rechterlijke vrijheid naar het voorop plaatsen van de "gewone bewijsregels".

[12]

HR 16 oktober 1998, ECLI:NL:HR:1998:ZC2740 (*Amev/Staat*).

[13]

S. Colsen, 'Begroting van de kosten van de deelgeschilprocedure', *TVP* 2011/4, p. 113; A.R. Klinken, 'De deelgeschilprocedure voor letsel- en overlijdensschade: de kostenbegroting getoetst', *L&S* 2012/2, p. 7 en 8.

[14]

Rb. Den Haag 23 juli 2013, ECLI:NL:RBDHA:2013:9278.

[15]

Rb. Rotterdam 10 oktober 2012, ECLI:NL:RBROT:2012:BX9800. Zie voorts: Rb. Den Haag 5 augustus 2013, ECLI:NL:RBDHA:2013:10367 en Rb. Midden-Nederland 10 juli 2013, ECLI:NL:RBMNE:2013:2704 (Verweer ten aanzien van de kosten faalt. Niettemin amtsshalve matiging).

[16]

A.R. van Klinken 'De deelgeschilprocedure voor letsel- en overlijdensschade: De rechtspraktijk getoetst', *L&S* 2011/299, p. 7-8.)

[17]

Rb. Amsterdam 28 oktober 2012, ECLI:NL:RBAMS:2010:BO3227. Zie ook: Ktr. Venlo 11 oktober 2011 (ongepubliceerd); Rb. Oost-Nederland 21 maart 2013, ECLI:NL:RBONE:2013:3324. Voorts komt het voor (bij een expliciete redelijkheidstoets) dat enkel de redelijkheid van een betwist component lijkt te worden getoetst. Zie bijv. Rb. Den Haag 25 maart 2013, ECLI:NL:RBDHA:2013:BZ8900, r.o. (X) "De rechtbank begrijpt dat verweersters alleen bezwaar maken tegen het gestelde aantal aan de zaak bestede uren" (waarna enkel de redelijkheid van de tijdsbesteding wordt getoetst). Zie ook: Rb. Almelo 18 juli 2012, ECLI:NL:RBALM:2012:BX2338; Rb. Oost-Brabant 6 december 2013, ECLI:NL:RBOBR:2013:7185; Rb. Den Haag 16 april 2013, ECLI:NL:RBDHA:2013:BZ8909. Zie voorts ten aanzien van onvoldoende gemotiveerd verweer: Rb. Breda 22 augustus 2011, ECLI:NL:RBBRE:2011:BR7054 (Naar het oordeel van de rechtbank zijn de kosten onvoldoende gemotiveerd betwist. Nu tegen een hoofdelijke veroordeling geen verweer is gevoerd begroot de kantonrechter de kosten conform de overgelegde specificatie en worden verweersters hoofdelijk veroordeeld tot betaling van het begrote bedrag.)

[18]

Ktr. Venlo 11 oktober 2011 (ongepubliceerd); Rb. Oost-Nederland 21 maart 2013, ECLI:NL:RBONE:2013:3324.

[19]

Zie voor een overzicht van mogelijke gezichtspunten W. Heemskerk, m.m.v. M. Holthuis, *GS Burgerlijke Rechtsvordering*, art. 1019aa Rv, aant. 6.

[20]

Zie bijv.: Rondetafelgesprek 'Wie betaalt de rekening?', De Letselschade Raadsdag 2013, www.deletselschaderaad.nl.

[21]

Rb. Amsterdam 28 oktober 2010, ECLI:NL:RBAMS:2010:BO9956, r.o. 3.6.

[22]

P. Oskam & C. van Dijk, *Deelgeschilprocedure: een jaar in de praktijk*, p. 18.

[23]

A.J. Van & A.J. Akkermans, 'Effect deelgeschilprocedure veel groter dan zichtbaar aan alleen het aantal uitspraken', *TVP* 2011/03, p. 85; P. Oskam, 'De deelgeschillenrechter anderhalf jaar in actie', *PIV-Bulletin* januari 2012, p. 33 en S. Colsen, 'Begroting van de kosten van de deelgeschilprocedure', *TVP* 2011, p. 116 en 117; E.C. Huismans en H.A.W. Vermeulen, 'Tussentijdse evaluatie deelgeschilprocedure', *TVP* 2014, p. 24-30; P. Sluijter, 'Naar één regeling voor de proceskosten', *TvP* 2014, p. 3-9.

[24]

Kamerstukken II 2007/08, 31 518, nr. 3. p. 11.

[25]

Zie A.J. Akkermans, 'De normstellende betekenis van de deelgeschilprocedure: rechtsvorming als remedie tegen overbelasting van de rechtspraak', *VR* 2010, p. 178.

[26]

G.M. van Wassenauer, 'Het wetsvoorstel deelgeschilprocedure voor letsel- en overlijdensschade, een reactie vanuit de praktijk', *VR* 2009, p. 3.

[27]

Rb. Oost-Brabant 5 maart 2014, ECLI:RBOBR:2014:721. Zie ook: Rb. Den Haag 6 april 2012, ECLI:NL:RBSGR:2012:BW3175; Rb. Rotterdam 6 april 2011, ECLI:NL:RBROT:2011:BQ0244.

[28]

Zie bijv. Rb. Almelo 18 juli 2012, ECLI:NL:RBALM:2012:BX2338; Rb. Oost-Brabant 6 december 2013, ECLI:NL:RBOBR:2013:7185; Rb. Den Haag 16 april 2013, ECLI:NL:RBDHA:2013:BZ8909. Zie voorts ten aanzien van onvoldoende gemotiveerd verweer: Rb. Breda 22 augustus 2011, ECLI:NL:RBBRE:2011:BR7054 (Naar het oordeel van de rechtbank zijn de kosten onvoldoende gemotiveerd betwist. Nu tegen een hoofdelijke veroordeling geen verweer is gevoerd, begroot de kantonrechter de kosten conform de overgelegde specificatie en veroordeelt verweersters hoofdelijk tot betaling van het begrote bedrag.)

[29]

Zie Rb. Den Haag 25 maart 2013, ECLI:NL:RBDHA:2013:BZ8900.

[30]

Ik meen te zien dat matiging van het uurtarief doorgaans een matiging van 10% tot 30% van het totaalbedrag met zich meebrengt, terwijl het niet ongebruikelijk is dat het aantal uren wordt gehalveerd.

[31]

Rb. Rotterdam 7 november 2012, ECLI:NL:RBROT:2012:BY2564.